

Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
polgármester

Készítette: Csiszárné dr. Sajgó Erika
osztályvezető

Aleva Mihályné
Intézményvezető

B e s z á m o l ó

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

Fentiek alapján az értékelés bemutatja:

- ❖ a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- ❖ az önkormányzat által nyújtott pénzügyi és természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó információkat;
- ❖ az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- ❖ a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- ❖ a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- ❖ a bűnmegelőzési program főbb elemeit;
- ❖ a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészítettük az előírt beszámolót, mely tartalmazza a jegyzői gyámhatóság, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját.

Kérjük Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2015. évi gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadni szíveskedjenek.

Sajószentpéter, 2016. április 8.

**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2016. (IV. 21.) határozata
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót és az abban foglaltakat elfogadta.

Felelős: Jegyző
Igazgatási osztályvezető
TSZK vezető

Határidő: azonnal

***BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2015. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADAINAK
ELLÁTÁSÁRÓL***

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
1.A gyermekek védelmének rendszere	5
2.Demográfiai adatok	6
A település demográfiai mutatói.....	6
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása	7
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	7
3.2 Pénzbeli ellátás	11
3.3 Óvodáztatási támogatás.....	11
3.4 Önkormányzati segély, települési támogatás.....	12
3.5 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	12
4.A gyermekjóléti szolgáltatásról.....	15
4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladatai 2015.évben	15
4.2 A feladatellátás főbb jellemzői	16
4.2.1 Tájékoztatás	16
4.2.2 Tanácsadás	16
4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása.....	16
4.2.4 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások	17
4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás	17
4.2.6 Adományok közvetítése	18
4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése.....	18
4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése	20
4.2.9 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás	21
4.2.10 Környezettanulmány készítése.....	22
4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2015. évi szakmai tevékenységének összegzése	23
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések..	23
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.....	24
6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2015. évben.....	24
6.2 A bűnelkövetés okai.....	25
7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok.....	25

Bevezetés

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- óvodáztatási támogatás (2015. október 31-ig)
- gyermekétkeztetés
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthon nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- védelembe vétel
- családbafogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése
- megelőző pártfogás elrendelése

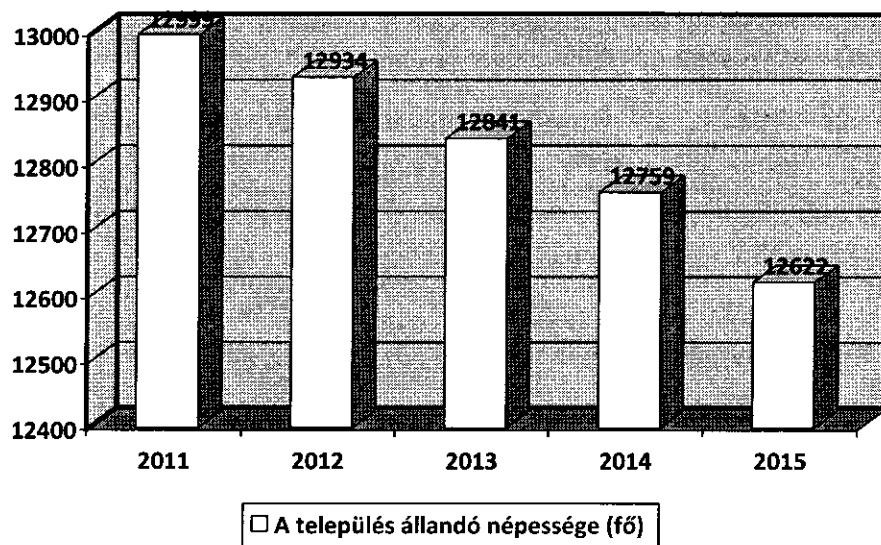
A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalkorúak intézeti ellátása. A fiatalkorúak javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

2013. január 1-jétől a járási hivatalhoz került a jegyzői és a városi gyámhivatali feladat- és hatáskörök jelentős része. A járási hivatal jogosult eljárni egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal, otthonteremtési támogatással, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben.

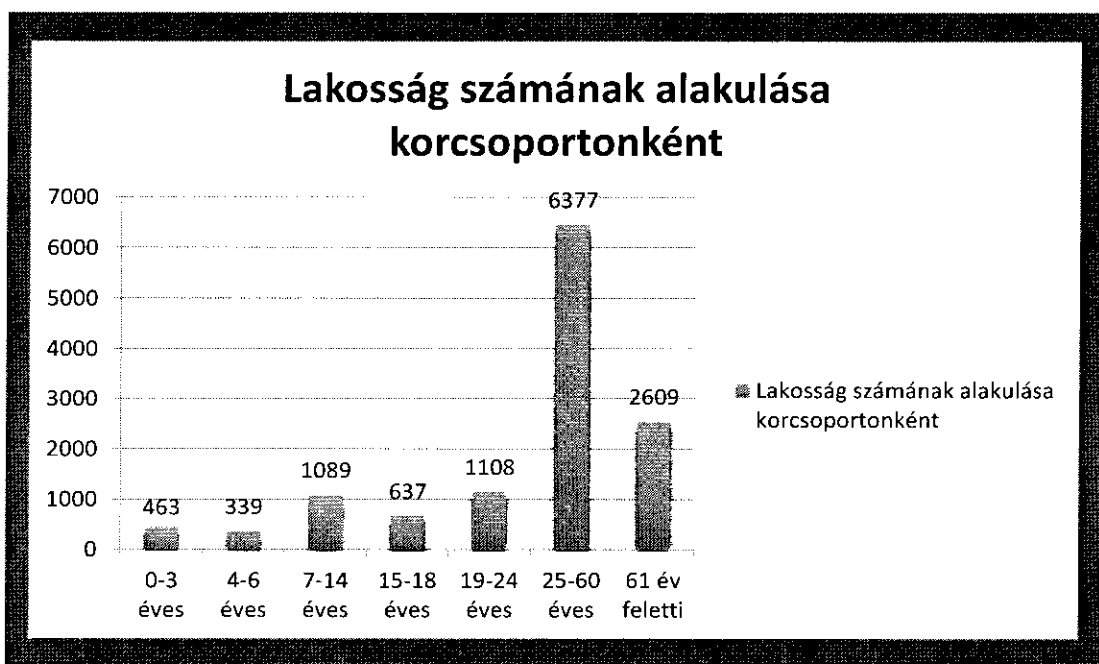
A települési önkormányzat hatáskörében maradtak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint ellátások.

2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2015. december 31. napján 12.622 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 137 fővel (1,08 %-kal) csökkent.

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességben belül 2528 fő volt, amely az előző évhez képest szintén csökkenő tendenciát mutat.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítása

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatok értékelését az alábbiakban terjesztjük elő:
Jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 1 fő látja el.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

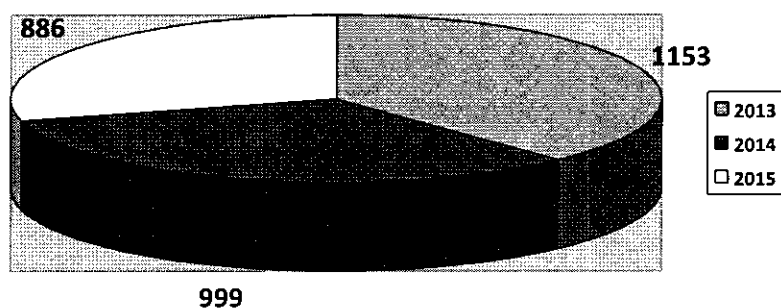
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- pénzügyi ellátás,
- óvodáztatási támogatás (2015. október 31-ig) ,
- önkormányzati segély(2015. 02.28-ig), települési támogatás (2015.03.01-től)
- gyermekétkeztetés

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot – a Gyvt. szabályainak megfelelően – a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevitelére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén évente 2 alkalommal - Erzsébet-utalvány formájában – természetbeni juttatásban részesülnek a jogosultak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybevett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt három évben.

Az adatokból jól látható, hogy a támogatásban részesülők száma csökkenést mutat.

Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt 899 személy nyújtott be kérelmet.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt előterjesztett kérelmek közül 13 esetben a jogszabályi feltételek hiánya miatt elutasító döntés született. Az elutasító határozatok ellen jogorvoslati kérelmet nem terjesztettek elő.

2015. évben összesen 886 gyermek volt jogosult a kedvezményre, melyből 26 nagykorú személy saját jogán igényelte meg a támogatást. (A kedvezményben részesülők száma az előző évihez képest 11 %-kal csökkent.)

Akinek a kedvezményre való jogosultsága az elmúlt év augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, természetbeni juttatásban részesült, melynek összege gyermekenként és alkalmanként 5800,-Ft volt Erzsébet utalvány formájában. Erre a célra a két alkalommal összesen **10.277.600,-Ft** került kifizetésre. Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját joggal részesülnek kedvezményben.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- ❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
- ❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be,

feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság egy főre jutó jövedelem értékhatára 2015. évben:

- ❖ családban nevelkedő gyermek esetén 37.050.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-a),
- ❖ nagykorúvá vált gyermek, tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermek, vagy a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozása esetén 39.900.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a) volt.

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására a 2013. szeptember 01. napjától hatályos szabályozás szerint.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- ❖ a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában (továbbiakban: IVS) szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az IVS alapján településünkön három szegregátum található: Újbánya telep, Belváros rész (Daru, Gyöngyvirág, Csurgai utcák) és a Fecskeszög) vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- ❖ az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- ❖ a **nevelésbe vett gyermek**,
- ❖ az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárás a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat **jegyzőjének hatáskörébe tartozik**. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg **kérelemre** – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése 2013. 09. 01. napjától a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

2015. december 31-ig **886 gyermek** részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **375** gyermek részére kezdeményezték a hátrányos helyzet/halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. A

375 gyermek közül 25 gyermek esetében hátrányos helyzet, 350 gyermek esetében pedig halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó 2015. évi adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	Tárgyévi adatok	12.31-én jogosultak	A 12.31-én jogosultak korcsoportokénti megoszlása				
			0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 -
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (Rgyvk) részesülők	886	868	89	104	410	190	75
Rgyvk-ben részesülőkben HH/HHH megállapítását kérők	375	357	2	28	173	113	41
Megállapított HH száma	25	22	0	2	8	6	6
Megállapított HHH száma	350	335	2	26	165	107	35

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

1. Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

2. Arany János Tehetséggondozó Program. Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségsegítés, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormanv.hu/ Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság; [www.aitp.hu:](http://www.aitp.hu/) [www.aikp.hu:](http://www.aikp.hu/) www.aikszp.hu)

3. Útravaló Ösztöndíj program

A 2005 óta működő Útravaló Ösztöndíjprogram esélyteremtő alprogramjainak (Út a szakmához, Út a felsőfokú szakképzéshez és Út a diplomához) célja a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítése. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a pályázati felhívások a <http://www.emet.gov.hu/felhivasok> honlapon találhatóak.

4. Az alapkóú művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapkóú művészetoktatásban való részvétel.

5. A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátralék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

6. Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat**.

3.2 Pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

2015-ben 1 fő családbafogadó gyám részére 3 gyermek jogán került megállapításra pénzbeli ellátás, 6270Ft/ fő/hó összegben egy év időtartamra.

3.3 Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése volt. A kötelező óvodáztatás bevezetésével azonban módosult a Gyvt. is, így óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítására a beszámolási időszakban csak a 2015. június 4-éig benyújtott kérelmek alapján volt lehetőség. Ha az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételei fennálltak, a gyermek után a szülő június és december hónapokban a jogszabályban meghatározott mértékű - első alkalommal 20.000.-Ft, minden további alkalommal 10. 000.-Ft – támogatásban részesült, amennyiben gyermekét rendszeresen járatta óvodába és a gyermek halmozottan hátrányos helyzete fennállt.

Ennek megfelelően 3 személy részére állapítottunk meg óvodáztatási támogatást, míg 13 fő részére a korábban megállapított jogosultság alapján biztosítottuk a támogatást június hónapban összesen 190 e Ft összegben. Ezen támogatás kifizetése 100 %-ban a központi költségvetés keret terhére történt. A 2015. június 5-ét megelőzően megállapított óvodáztatási támogatásra való jogosultságokat 2015. október 31-ével meg kellett szüntetni.

3.4 Önkormányzati segély, települési támogatás

2014. január 1-től 2015. február 28-ig önkormányzati segélyben részesülhettek azok a személyek, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudtak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadásuk (így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások), vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorultak.

Önkormányzati segélyben 2015. évben a családok elsősorban akkor részesültek, ha váratlan kiadásuk keletkezett, mint pl.: gyógyszer kiváltása, kórházi kezeléssel kapcsolatban felmerült kiadás - tisztálkodási eszközök vásárlása, utazási költség, stb. -, gyermek részére szemüveg kiváltása, csecsemő részére tápszer vásárlása, vagy tanévkezdéskor tanfelszerelés vásárlása, amelyet saját anyagi erőből nem tudtak biztosítani. Az év folyamán több alkalommal kértek anyagi segítséget olyan szülők, akik átmeneti nevelésben lévő gyermekükkel kívántak kapcsolatot tartani.

Önkormányzati segély ügyben a döntési jogkört a Szociális, Kulturális, Sport és Köznevelési Bizottság gyakorolta. A kérelmek elbírálásánál a bizottság családonként, a rászorultság figyelembevételével, és a gyermekek érdekét mindenek fölé helyezve hozta meg döntéseit.

A Bizottság általában kéthetente ülésezett, az ügyben előterjesztett kérelmek elbírálására a benyújtást követő bizottsági ülésen kerül sor.

Önkormányzati segélyben 2015. február 28-ig összesen 85 fő részesült, melynek összegét az önkormányzat 100 %-ban saját forrásból biztosította.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III.tv. (továbbiakban: Szt.) 2015. március 1. napján hatályba lépett módosítása jelentősen átalakította a szociális ellátások rendszerét, szétválasztotta az állami és az önkormányzati feladatokat és átalakította a finanszírozás rendszerét. **Az Szt.** az önkormányzati segélyre vonatkozóan már nem tartalmaz rendelkezéseket, az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére **települési támogatást** nyújt, melynek típusait, megállapításuk, kifizetésük, folyósításuk, valamint felhasználásuk ellenőrzésének szabályait rendeletben határozza meg. Ennek megfelelően alkotta meg a képviselő testület a pénzbeli –és természetbeni ellátásokról szóló 3/2015.(II.27.) sz. önkormányzati rendeletét. A rendeletben meghatározott támogatások közül a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére megállapítható rendkívüli települési támogatás alkalmas a gyermeket nevelő családok támogatására, de közvetetten a lakhatási támogatások is betöltik ezt a szerepet.

3.5 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján a bölcsődei, óvodai nevelésben részesülő gyermekek és általános iskola 1-8 évfolyamán tanulók 2015. évben is ingyenesen vehették igénybe az étkezést. A középfokú oktatási intézmények diákjai 50 %-os térítési díjkedvezményre voltak jogosultak.

Településünkön a Sajószentpéteri Kossuth Lajos Általános Iskola két tagiskolával, a Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos óvoda két tagóvodával működött.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENE S	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
MÓRA Ú.TAGÓVODA	1 354	0	480	480	11 929	13 763	6,15	0,00	2,18	2,18	54,22	62,56
HARICA Ú.ÓVODA	6 709	644	238	882	9 084	16 675	30,50	2,93	1,08	4,01	41,29	75,80
SEMMEIWEIS Ú.TAGÓVODA	5 515	226	900	1 126	13 646	20 287	25,07	1,03	4,09	5,12	62,03	92,21
SKNÓ ÖSSZ.:	13 578	870	1 618	2 488	34 659	50 725	61,72	3,95	7,35	11,31	157,54	230,57

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
Bölcsőde	2642	0	444	444	1947	5033	10,53	0,00	1,77	1,77	7,76	20,05

INTÉZMÉNY	ADAG 100%-OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
KOSSUTH L. ÁLT. ISKOLA	14 202	2 269	4 588	6 857	29 822	50 881	76,77	12,26	24,80	37,06	161,20	275,03
HUNYADI M. TAGISKOLA	2 932	120	1 311	1 431	16 135	20 498	15,85	0,65	7,09	7,74	87,22	110,80
MORAF. TAGISKOLA	570	203	339	542	26 557	27 669	3,08	1,10	1,83	2,93	143,55	149,56
SKÁI ÖSSZ.:	17 704	2 592	6 238	8 830	72 514	99 048	95,70	14,01	33,72	47,73	391,97	535,39

megjegyzés: Városgondnokság könyvelési csoport nyilvántartása alapján.

2015. évi szociális nyári gyermekétkezés elszámolása, a feladat leírása

A 2015. évi nyári gyermekétkeztetés az emberi erőforrás miniszter „Gyermekegység elleni program keretében nyári étkeztetés biztosítása támogatására” című pályázati kiírás előírásai, valamint a gyermekek napközbeni ellátásáról szóló 1/2011. (I.24.) önkormányzati rendelet és a 2015. évi ingyenes nyári gyermekétkeztetés biztosításáról szóló 79/2015(V.05.) önkormányzati határozatban foglaltak szerint került végrehajtásra.

Az önkormányzat 2015. évben 400 fős keretszámmal rendelkezett a 2015. június 22 - 2014. augusztus 19. közötti 44 munkanap folyamán megvalósított szociális nyári gyermekétkeztetés során.

A Képviselő-testület Szociális, Kulturális, Sport és Köznevelési Bizottsága 430 gyermek részére állapította meg a szociális nyári gyermekétkeztetésre való jogosultságot.

A jogosultak nem vették minden esetben igénybe az étkezést, továbbá a kérelmezők a jogosultsági feltételeknek sem feleltek meg minden esetben az ellátás teljes időtartamára.

A jogosultak a lehetséges 17 600 étkezési napból 16.922 étkezési napot vettek igénybe, mely átlagosan 385 gyermek ellátásának biztosítását jelentette. A keretszám és az állami támogatás kihasználtsága 96%-os volt.

A napi egyszeri meleg ebédet ebédjegy ellenében a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft. (3770 Sajószentpéter, Petőfi u.2.) által működtetett Kristály Étterem főzőkonyhája biztosította a rászorultak részére.

Az Intézményirányító és Szervezési Osztály az Igazgatási Osztály és a köznevelési intézmények segítségével szervezte meg a 2015. évi szociális nyári gyermekétkeztetést.

Az állami támogatás elszámolásának alapját képező nyilvántartás vezetéséről az Intézményirányító és Szervezési Osztály gondoskodott.

Az ellátást szolgáló állami támogatás elszámolása a Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Osztállyal egyeztetett módon történt meg.

Az emberi erőforrás miniszter „Gyermekszegénység elleni program keretében nyári étkeztetés biztosítása támogatására” című pályázati felhívásában a 9. A) 3. pontban rögzített feltételek teljesítésével biztosítottuk a rászorultak ellátását.

A nyári szociális gyermekétkezéshez hasonlóan a vonatkozó képviselő-testületi döntéseknek megfelelően szerveztük meg a téli szünidei gyermekétkeztetést is.

A téli szünidei gyermekétkeztetés 2015. év decemberében az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés biztosításáról szóló 198/2015.(XI.19.) önkormányzati határozatban foglaltak szerint került végrehajtásra.

Az Intézményirányító és Szervezési Osztály a gyermekvédelmi szakemberek és a településen működő köznevelési intézmények segítségével szervezte meg a 2015. évi szociális téli gyermekétkeztetést.

A Sajószentpéteri Napközi Otthonos Óvoda munkatársai a jogosultak tájékoztatásában, a kérelmek összegyűjtésében és határidőben történő továbbításában, továbbá az ebédjegyek átadás-átvételében is segítségek nyújtottak a hivatal munkatársai részére.

A 3 -18. év közötti kiskorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek ingyenes téli étkeztetését 2015. december 21. és december 31. között 11 napra biztosítottuk a Sajószentpéteri Közétkeztetési Nonprofit Kft. útján 461 gyermek részére.

A képviselő-testület által meghatározott 650 fő keretszámra 483 gyermek étkeztetése iránti kérelem érkezett be. A meghatározott jogosultsági feltételek hiánya miatt 14 esetben elutasításra került a kérelem, mert december 1. napján a gyermek még nem töltötte be a 3. életévét, vagy már 18 év feletti nagykorú személyről volt szó, illetve a gyermek nem rendelkezett sajószentpéteri lakcímmel.

Az önkormányzati határozatban megjelölt határidőig, 2015. december 15. napjáig, illetve az étkeztetés megkezdéséig, 2015. december 21. napjáig 8 gyermek részére nem vették át az ebédjegyeket.

A téli szüneti gyermekétkeztetés költsége 5.071.000.- Ft volt, mely nem tartalmazza az ügyviteli és postai költségeket.

4. A gyermekjóléti szolgáltatásról

A gyermekjóléti szolgáltatás az 1997. évi XXXI. törvény és rendeletei által szabályozott, a gyermekek érdekeit, jogait védő, személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja

- **a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jóllétének, családban történő nevelkedésének elősegítését,**
- **veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését,**
- **a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezését.**

A gyermekjóléti szolgálat, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszerrel szoros együttműködésben szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

A szolgálat által nyújtott ellátások, szolgáltatások igénybevétele térítésmentes, és az esetek nagy részében önkéntes, csak fokozott veszélyeztetettség esetén kötelezi a gyámhivatal a gyermekeket és a szülőket kötelezettségeik teljesítésére.

4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladatai 2015. évben

- A településen élő gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, a veszélyeztetettség kiszűrése.
- A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése.
- A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, a konkrét probléma meghatározása.
- Megállapodás az alapellátás keretében önként vállalt együttműködésre, javaslat készítése védelembé vételre, vagy szükség esetén családból történő kiemelésre.
- Családgondozással a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése:
 - Családi konfliktusok megoldásának elősegítése, a család működési zavarainak helyreállítása, életvezetési tanácsok adása.
 - Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ehhez való hozzájárítás megszervezése.
 - Tájékoztatás a törvényben és a helyi rendeletben szabályozott szociális ellátások igénybevételének lehetőségeiről.
 - A családjából kiemelt gyermek sikeres visszahelyezésének érdekében folyamatos családgondozás biztosítása, a szülők felkészítése a gyermek visszafogadására, valamint együttműködés a gyermekvédelmi szakellátás intézményeivel.
 - Utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszahelyezését követően.
- Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, megfelelő tanácsokkal való ellátása.
- Prevenációs és szabadidős programok szervezése.
- Hivatalos ügyek intézése.
- Felkérésre környezettanulmány készítésre.

- A gyermekjóléti szolgálat adminisztrációs feladatainak ellátása.

4.2 A feladatellátás főbb jellemzői

4.2.1 Tájékoztatás

A korábbi évekhez hasonlóan 2015-ben is folyamatosan tájékoztattuk a település lakosságát és a klienseket **plakátok, szórólapok, kiadványok** segítségével a Szolgálatnál igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről.

Ezen belül például:

- a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóóráiról, elérhetőségéről,
- a fiatalok és felnőtt pártfogó felügyelők fogadóóráinak rendjéről,
- jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről (pl.: „Nép ügyvédje” Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat),
- a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület által működtetett segélyvonalról,
- az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- különböző segélyvonalakról, segélytelefonszámokról (pl.: Kék Vonal Gyermek és Ifjúsági Telefonszolgálat, áldozatsegítő vonal bűncselekmény áldozatainak, stb.),
- a B-A-Z Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Kazincbarcikai Tagintézmény Sajószentpéteri Telephelye tevékenységéről és elérhetőségéről,
- családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről,
- családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

A lakosság tájékoztatása céljából a jelzőrendszeri tagok segítségét is igénybe vettük, hirdetéseinket a helyi televízió is sugározta.

4.2.2 Tanácsadás

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói munkavégzésük során az **információnyújtás** – 2015-ben **2891 alkalommal** - mellett folyamatosan segítették a klienseket szakmai ismereteket igénylő tanácsokkal. Általánosak voltak az életvezetési, a gyermeknevelési problémák, melyek párosulva a munkanélküliséggel, a közműdíjak felhalmozódása miatti anyagi ellehetetlenüléssel, krízishelyzeteket is előidézték. Jellemzőek volt a gyermekek magatartásából adódó problémák, emellett olykor előfordultak szenvedélybetegségekből – főleg alkohol és kábítószerfüggés – és pszichiátriai megbetegedésekből adódó váratlan, néha agresszív megnyilvánulások is a kliensek részéről. Mindezek összetett problémamegoldó készséget követeltek meg a családgondozóktól, egészségügyi, jogi, pszichológiai, nevelési tanácsadást egyaránt szükségessé tettek. 2015-ben **2207 alkalommal** került sor **tanácsadásra** Szolgáltatunknál, illetve **162** esetben történt **egyszeri tanácsadás** oly módon, hogy a gyermek, család további gondozása szükségtelen volt.

4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása

2015. évben nem került sor válsághelyzetben lévő várandós anya gondozására, támogatására, a védőnői szolgálatról ilyen jellegű ügyben nem érkezett jelzés Szolgáltatunkhoz.

4.2.4 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások

A Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer tagjai 2015-ben is prevenációs programok szervezésével igyekeztek a veszélyeztetettséget kiváltó okokat megelőzni.

Intézményünkben különösen nagy hangsúlyt kap a bűnmegelőzés, a preventív tevékenység. Az iskolarendőrökkel családgondozóink rendszeres, napi szintű kapcsolatban állnak.

A „**Csellengő program**” keretében, 2015. év folyamán a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai az iskolarendőrökkel közösen **öt** alkalommal tartottak ellenőrzést a tanítási idő alatt a városban csavargó, a köznevelési törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A Gyermekjóléti Szolgálat a korábbi évekhez hasonlóan 2015. év folyamán is a Sajószentpéteri Rendőrőrsrel közösen, bűnmegelőzési céllal megszervezte a település **szórakozóhelyeinek** késő esti, illetve éjszakai **ellenőrzését**. A közös akcióra **három** alkalommal került sor.

A tanítási szünetekben, prevenációs jelleggel, a szabadidő hasznos eltöltésére több alkalommal **játszóházat** és **kézműves foglalkozásokat** tartottak a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozói.

A szabadidős programok mellett egész évben biztosítottunk **korrepetálási lehetőséget** a tanulmányaikban nehezen haladó, rosszul teljesítő diákoknak, magántanulóknak. 2015 folyamán ezt a szolgáltatásunkat **egy gyermek** vette igénybe **három alkalommal**. Az alacsony részvételi arány évek óta jellemző, melynek oka, hogy a 2013/2014-es tanévtől az általános iskolákban bevezetésre került a tanulószobás oktatási rendszer. Az ehhez való igazodás a családgondozóknak a kezdetektől nehézséget jelent, mivel ez sokszor lehetetlenné teszi a gyermekekkel történő találkozást a kötelező tanórai foglalkozások után. Áthidaló megoldásként a Szolgálat munkatársai a tanulószobáról való kikérés vagy a munkaidőn túli családlátogatás lehetőségével éltek.

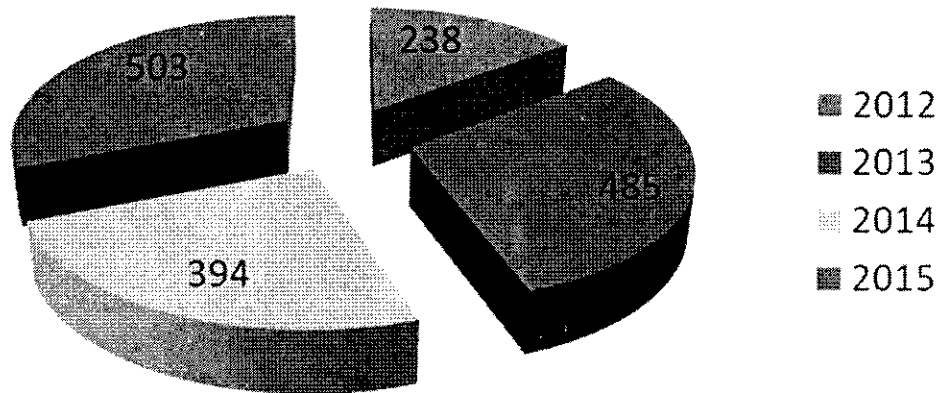
4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás

2015-ben hivatalos ügyek intézése kapcsán **503 esetben** fordultak Szolgálatunkhoz a kliensek segítségért. Leggyakoribb problémát a közüzemi számlák díj hátralékának rendezése, szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének nehézsége jelentette.

Több alkalommal fogalmaztunk részletfizetési kérelmet, bírósági keresetet, illetve segítettünk családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében. Számos esetben működött közre telefonon történő ügyintézésben, amely klienseink számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent.

A hivatalos ügyintézésben történő segítségnyújtás számadata az utóbbi évek tekintetében 2015. évben volt a legmagasabb.

Hivatalos ügyintézésben való közreműködés számadatai 2012-2015-ig

4.2.6 Adományok közvetítése

Az elmúlt évek során a lakosság körében ismertté vált, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútor, játék és egyéb használati tárgy adományokat fogad, melynek következtében több és alkalmanként nagyobb mennyiségű felajánlás is érkezett. A felsorolt adomány típusok mellett az elmúlt évben az iskolai tanévkezdéskor tanfelszerelést, taneszközöket, tornafelszerelést tartalmazó adomány közvetítésére is lehetőségünk nyílt. Karácsony előtt egy adományozó kérésének megfelelően, az általa felajánlott pénzüsszeget új ruhák vásárlására fordítottuk, amellyel két kamasz fiatalnak tudtunk örömet szerezni.

A korábbi évekhez hasonlóan az adományok fogadása a tavalyi évben is folyamatos volt, melyeket a Családsegítő Szolgálat munkatársaival közösen, meghatározott napon és adminisztrációval közvetítettünk a Szolgálatot felkereső, és erre igényt tartó klienseknek. 2015-ben **584** esetben juttatott ruha, bútor, játék, és egyéb használati tárgy adományt a Szolgálat a rászoruló családoknak.

2015. év folyamán több alkalommal került sor a 2014/2015. évi szociális földprogram keretében megtermelt zöldségfélék adomány formájában történő közvetítésére. A nagyjából 1538 kilogrammnyi termés betakarítását követően 140 család burgonya, 92 család vöröshagyma, 24 család zöldborsó, 89 család vegyes zöldség adományban részesült.

4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében „a gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését”.

A gyermekvédelmi törvény 17.§-a meghatározza a jelzőrendszer tagjait, amely intézmények illetve személyek kötelesek:

- **jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;**
- **hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, valamint a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.**

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Sajószentpéteren az észlelő- és jelzőrendszer tagjai:

- a családsegítő szolgálat
- az egészségügyi szolgáltatók, különösen a gyermekorvosok, védőnők
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- a pártfogó felügyelői szolgálat.

A Gyermekjóléti Szolgálat az előző évekhez hasonlóan 2015-ben is koordinálta és működtette a település észlelő- és jelzőrendszerét a rendszeresen megtartott szakmaközi megbeszélések lebonyolításától kezdve az esetmegbeszélések szervezésén keresztül a személyes, napi szintű találkozásokig, konzultációkig.

2015-ben négy szakmaközi megbeszélést tartott Szolgálatunk, melynek témái voltak:

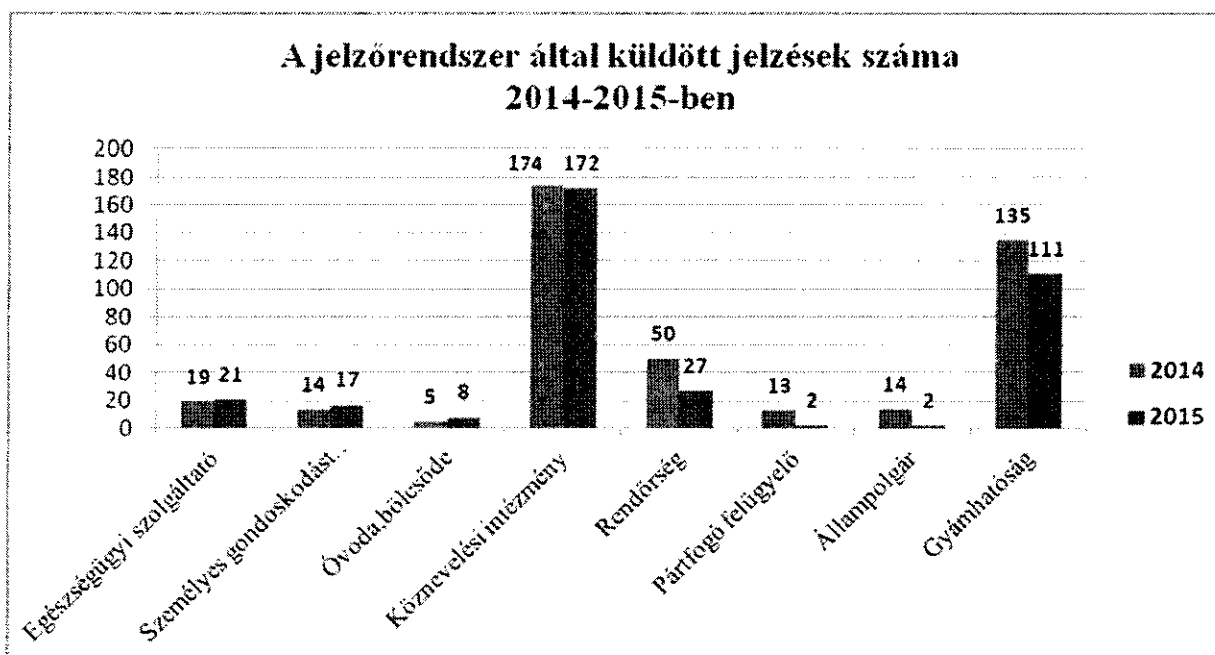
- Az oktatási-nevelési intézmények tanév, illetve félévkezdéssel/zárással kapcsolatos nehézségei, aktualitásai.
- A köznevelési törvény megszegésének következményei, a mulasztások igazolása.
- A rendőrséggel végzett közös munkafeladatok, valamint a szabálysértésekkel kapcsolatos változások.
- A családok nem megfelelő higiénés körülményei.
- A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szervezeti felépítésében, működésében várható törvényi változások ismertetése.

2015. június 5-én a Gyermekjóléti Szolgálat „**Erőszak a családban... nők bántalmazása**” elnevezésű szakmaközi tanácskozást tartott az észlelő- és jelzőrendszer tagjai, valamint az érdeklődő szülők számára.

A tanácskozás programja:

- Az ideiglenes távoltartás a rendőrség szemszögéből (előadó: Sümegi Csaba rendőr őrnagy, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrfőkapitányság)
- A gyermekbántalmazás pszichológiai háttere (előadó: Szögedi Dalma klinikai szakpszichológus)
- Nők elleni erőszak, nők bántalmazása (előadó: Babály Mihály alezredes, Kazincbarcikai Rendőrkapitányság)
- Aikido bemutató (Lajcsák Tamás rendőr főtörzsőrmester, Rendőrőrs Emőd).

A rendezvényen nagyon sok érdeklődő szakember, szülő vett részt. Az előadások tartalmilag sok információval bírtak, ismereteket közvetítettek, a program biztosította a szakmai fejlődés lehetőségét, összességében pedig elősegítette a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javulását.

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően működik. A jelzőrendszer tagjai rendszeresen írásban jeleznek a Szolgálat felé, ha veszélyeztetettséget kiváltó okokat tapasztalnak. A Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer közötti munkakapcsolatot a jelzőrendszer tagjai nagyon jónak, segítőkészségen alapulóknak, a gyors megoldást kívánó esetekben azonnal rendelkezésre állónak, a problémamegoldásban hatékonyknak minősítik. A közös munka során a pozitívumok mellett azonban nehézségek is felmerültek, melyek kiküszöbölése a jövőben feladatokat ró a jelzőrendszer tagjaira.

A 2013/2014-es tanévtől jelentkezik problémaként, hogy az iskolai ifjúságvédelmi felelősök státuszának megszűnésével a családgondozók az osztályfőnökökkel kerülnek kapcsolatba egy-egy gyermek ügyében. A kapcsolatfelvétel a pedagógusok tanrendi elfoglaltsága miatt 2015-ben is többször nehézkes volt, az információ áramlása időnként nem működött megfelelően. Mind az oktatási-, mind a nevelési intézmények részéről érkezett a célzottabb információcserére, a Szolgálat munkatársaival történő személyes találkozásra irányuló kérés. Ennek megvalósulását, továbbá a hatékonyabb problémakezelést segítenék elő a jelzőrendszer tagjainak és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak közös családlátogatásai, melyek a korábbi évekkal ellentétben jóval kevesebb alkalommal valósultak meg 2015. évben.

4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

A veszélyeztető körülmények elhárítása, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a Szolgálat családgondozói személyes segítő kapcsolat keretében gondozási tevékenységet folytattak. Ennek során a szociális munka eszközeit felhasználva, abban nyújtottak segítséget a családoknak, hogy képessé váljanak a gyermek megfelelő testi-, értelmi-, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítására. Segítséget nyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési-, gondozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok elhárításához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gondoskodás igénybevételét.

2015-ben a leggyakoribb veszélyeztetettséget kiváltó tényezők az alábbiak voltak:

- nem megfelelő szociális környezet, munkanélküliségből, alacsony jövedelmekből adódó közüzemi díjhátralékok felhalmozása, megélhetési nehézségek, szülők alkohol-, deviancia problémái
- ingerszegény családi környezet, higiéniaival kapcsolatos hiányosság
- szocializációs problémák
- gyermeknevelési problémák, a gyermek testi és érzelmi elhanyagolása
- köznevelési törvény megszegése, igazolt mulasztások magas száma
- szülői együttműködés hiánya
- magatartási problémák az intézményekben, tanulási nehézség
- csellengés, csavargás
- deviáns magatartás (agresszív viselkedés a társakkal, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábító hatású anyagok fogyasztása, bűncselekmény elkövetése).

A Szolgálat családgyógozói 2015-ben **alapellátás** keretében **127** családból **205** gyermeket gondoztak. Amennyiben a gyermek veszélyeztettségét az önként igénybe vehető alapellátással nem sikerült megszüntetni, a családgyógozó az összes körülmény mérlegelése után javaslatot tett a gyermek

- védelembe vételére, vagy
- ideiglenes hatályú elhelyezésére, nevelésbe vételére.

2015-ben **13** családból **29** gyermek állt **védelembe vétel** alatt. A hatósági intézkedést követően a családgyógozó a szülővel és a gyermekkel közösen egyéni gyógozási-nevelési tervet készített, melyben személyre szabottan (szülők, gyermek, családgyógozó) kerültek rögzítésre a veszélyeztettség megszüntetése érdekében teljesítendő feladatok. A családgyógozás során problémaként jelentkezett a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a motiválatlanság, melyek megnehezítették az egyéni gyógozási nevelési tervben leírtak megvalósulását.

Amennyiben a veszélyeztetettséget hatósági kötelezéssel sem lehetett megszüntetni, a gyámhivatal azt felülvizsgálta, és megtette a szükséges gyermekvédelmi intézkedést.

2015-ben **3** családból **7** gyermek **ideiglenes hatályú elhelyezésére** került sor, és **16** családból **44** gyermek nevelkedett a **szakellátás** keretei között.

4.2.9 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógyógozás

A Szolgálat családgyógozói a szakellátásban dolgozó kollégákkal együttműködve rendszeres kapcsolatot tartottak fenn a családjukból kikerült gyermekek vérszerinti szüleivel, támogatták őket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

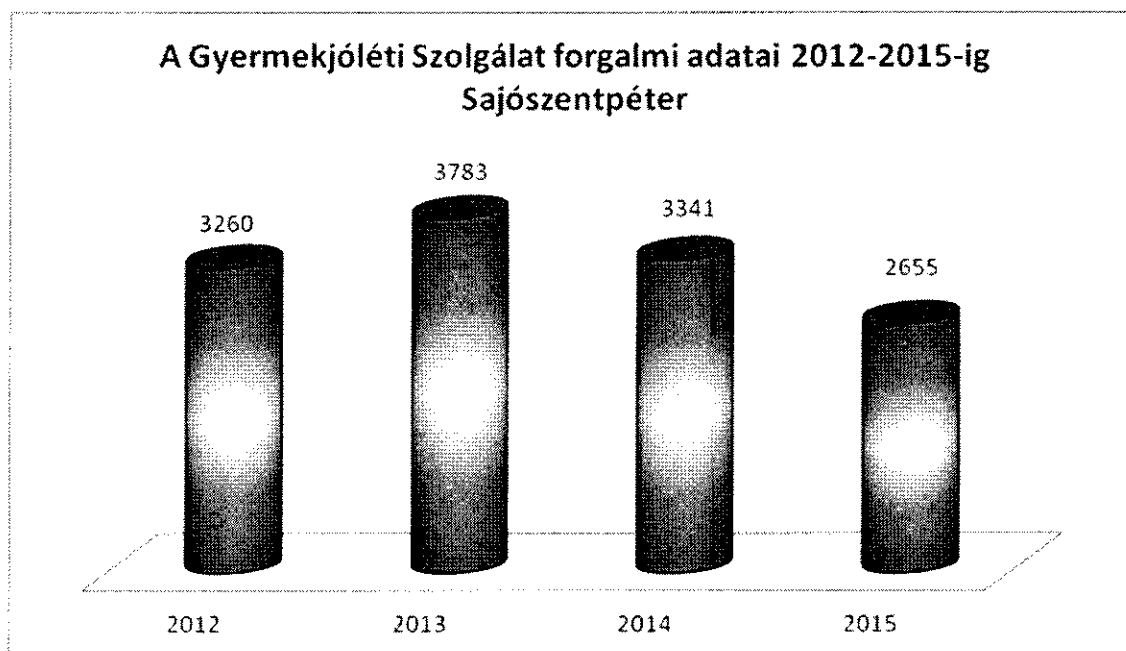
2015. évben elhelyezési értekezleten 1 gyermek esetében 1 alkalommal vett részt családgyógozó, ahol a gyermek további gyógozási helyéről döntöttek. Nevelésbe vétel felülvizsgálatára 6 gyermek esetében került sor az elmúlt év folyamán.

A gyermekvédelmi munkában a szülők motiválatlansága, rossz szociális, anyagi helyzete, deprivált, marginális társadalmi státusza, életvezetése miatt ritkán fordul elő, hogy a nevelésben lévő gyermeket a gyámhivatal visszahelyezi a családjába. Amennyiben ez mégis megtörténik, a hivatal egy évre a Szolgálat munkatársát rendeli ki utógyógozónak. Az utógyógozó munka fontos része a szülő-gyermek kapcsolat normalizálása, a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, tanulmányai folytatásának, vagy szükség esetén az iskolai végzettségének megfelelő munkahely keresésének segítése. 2015-ben **utógyógozó feladatot** a Szolgálat munkatársai nem láttak el.

4.2.10 Környezettanulmány készítése

Családba fogadás kérelmezése, gyám kirendelés, hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása ügyében **környezettanulmány készítésére**, ezzel kapcsolatos ügyintézésre – a folyamatban lévő gondozási ügyeken túl - 2015-ben **45 gyermek** esetében került sor.

Örökbefogadással kapcsolatos környezettanulmány készítésére és ügyintézésre 2015-ben nem kérték fel Szolgálatunkat.

A forgalmi napló adatai szerint a Gyermekjóléti Szolgálatot 2015-ben **2655** kliens kereste fel. A forgalomszám 2013. óta folyamatosan csökken, melynek háttérében egyrészt a családlátogatások számának emelkedése, valamint a tanulószobás oktatási rendszer bevezetése áll.

Szakmai tevékenység adatai

	2013. év	2014. év	2015. év
A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma (fő)	3783	3341	2655
Családlátogatás	640	683	768
Információnyújtás	3525	2750	2891
Hivatalos ügyintézés	485	394	503
Tanácsadás	2721	2195	2207
Közvetítés más szolgáltatásba	259	123	20
Esetkonferencia	58	45	15
Segítő beszélgetés	1905	1679	1582
Szabadidős tevékenység	319	91	80
Korrepetálás	10	3	3

Gondozási tevékenység adatai (fő)

	2013. év	2014. év	2015. év
Alapellátottként gondozott	250	248	205
Védelembe vétel alatt álló	36	33	29
Utógondozott	2	2	0
Szakellátásban gondozott	49	49	51
Összesen	337 (181 család)	332 (194 család)	285 (159 család)
Tanácsadottként a GyjSz-nál megjelent	157	114	162

2015-ben a Gyermekjóléti Szolgálat gondozási eseteinek száma – a szakellátásban lévő gyermekekkel együtt – **285** fő volt. Ez a szám az előző évhez képest jelentős csökkenést mutat, de az egy családgondozóra eső gondozási esetek száma még mindig magasabb volt a törvény által előírtnál. (15/1998. (IV.30.) NM rendelet I. sz. melléklet, 45fő vagy 25 család/családgondozó)

4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2015. évi szakmai tevékenységének összegzése

Sajószentpéteren a Gyermekjóléti Szolgálat szakmai feladatait 2015. évben is 4 fő családgondozó látta el. A Szolgálat tevékenysége során a környezeti tényezők negatív hatása, az egyre nagyobb mértékben tapasztalható elszegényedés, a családok nem megfelelő érték- és normarendszere, a következtelen nevelési elvek alkalmazása, a gyermekek testi-lelki elhanyagolása mellett komoly problémaként jelentkezett a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség. A korábbi évekhez hasonlóan hangsúlyosan jelent meg a köznevelési törvény megszegése, de emellett jellemzőek voltak a magatartási problémák (társakkal szembeni agresszió), illetve a deviáns viselkedésformák is (bűncselekmények elkövetése, kábító hatású szerek fogyasztása, dohányzás).

Napjaink rohanó világában, a szülők egyre kevesebb minőségi időt töltenek el gyermekeikkel, ezért megnőtt a kortárs csoportok negatív hatása. Ennek következtében a klienskör a korábban jól funkcionáló családok felé is kibővült.

A Szolgálatunk által nyújtott lehetőségeket egyre többen veszik igénybe, és egyre szélesebb körben ismert a családgondozók munkája. A szülői és gyermeki kötelességtudat, valamint az együttműködés hiánya, a motivátlanság, a nem megfelelő kapcsolattartás sok esetben megnehezíti a feladatellátást.

2016. január 1-től a hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti ellátások területén új struktúra alakult ki. Végbement a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás teljes integrációja, létrehozva a család- és gyermekjóléti szolgálatokat, emellett a járasszékhelyeken felállított gyermekjóléti központok feladatai körébe kerültek át a hatósági intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, stb.). Ezekre a jelentős változásokra, az új szakmai szabályok alkalmazására való felkészülés, valamint a gyermekjóléti központokkal történő együttműködés előkészítése 2015. év végén megkezdődött. A jogszabályi előírásoknak való megfelelés jelentősen megnövelte a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársainak leterheltségét, az adminisztrációs teendőket.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A beszámolási időszakban felügyeleti szerv Gyermekjóléti Szolgálatnál nem végzett ellenőrzést, a jegyzői gyámhatóságtól a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával kapcsolatos iratokat kért be, de a megállapításairól még nem érkezett visszajelzés.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekjóléti ellátásoknak hozzá kell járulni a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

- ❖ a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében gyakoribbá kell tenni a város területén tartandó bűnmegelőzési fórumokat, drog-prevenációs előadásokat,
- ❖ indokolt a háztartások gazdasági-pénzügyi gondjainak szakmai tanácsadással történő támogatása (esetlegesen klubok létrehozásával, előadások tartásával), továbbá
- ❖ a rászoruló fiatalok számára hasznos szabadidős programok szervezése (játsszóház, kulturális-, sportprogramok, stb.), az érintettek ösztönzése a programokon való részvétellel, melynek célja a tudatos, célirányos tevékenységre nevelés.

6.1 A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2015. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2006.(I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A kábítószer-fogyasztás ellen egyre többet próbál tenni mind a város, mind a rendőrség (D.A.D.A. program). Az eredményesebb prevenció érdekében már nem elég a középiskolákban foglalkozni a témával, hanem már indokolt az általános iskolában elkezdni a felvilágosító munkát.

A gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján, illetékességi területünkön 2015. évben az alábbiak szerint alakult:

Bűnelkövetések száma: 18 eset (halmozott adat, ugyanaz a gyermek több bűncselekményt is elkövetett az adott évben)

- ebből a fiatalkorúak száma: **6**
- ebből a gyermekkorúak száma: **5**

Szabálysértések száma: 9

- ebből fiatalkorúak száma: **8**
- ebből a gyermekkorúak száma: **1**

Sértetté válások száma: **1**

Kiskorúak veszélyeztetettsége (hány esetben): **6**

Fiataikorúak veszélyeztetettsége (hány esetben): **21**

Családon belüli erőszak előfordulása (hány esetben): **4**

6.2 A bűnelkövetés okai

Az intézményi keretek között szervezett, a családokat is megszólító városi programok ellenére a többszörösen hátrányos helyzetű rétegek elérése nehéz. A családok aktív közreműködésének, érdeklődésének felkeltése jelentős szervezést igényel; motiváló tényezőként az anyagi jellegű előnyök kilátása az elsődleges.

A hátrányos helyzetű családok tovább generálják önmaguk közül az iskolázatlan, szakképzetlen, munkanélküli réteget; nem alakul ki saját életük iránti felelősségtudat.

A környezeti tényezők, munkanélküliség mellett elsődleges problémák a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, a tankötelezettség megszegése. Egyre jellemzőbb a szülői együttműködés hiánya is. Meghatározó a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a céltalanság, jövőkép nélküliség, mely erőteljesen csökkenti a védelembevétel során végzett munka eredményességét.

A gyermekkorúakra a vagyon elleni bűncselekmények kategóriájába tartozó lopások a jellemzők. Az elkövetők nincsenek tisztában az elkövetett cselekmények súlyával, ösztönszerűen cselekszenek. Körükben elsősorban a rendezetlen családi élet, a szülők italozó életmódja, a magas arányú munkanélküliség adja a hátteret.

A fiatalok körében a vagyon elleni bűncselekmények, a garázda jellegű bűnözésben való részvétel a jellemző. A cselekmények okaként meghatározó a fiatalos vérmérséklet, az agresszivitás, a vakmerőség, a fizikai erővel való kérkedés és visszaélés, egymás befolyásolása, az alkoholfogyasztás kontrolálatlansága. Ezen magatartások meghatározó tényezői: a családi kötelékek megromlása és hiánya, a rossz anyagi körülmények, az alacsony iskolázottság és műveltség, a tapasztalatlanság és a bizonytalan értékrend. Új veszélyforrás az internet-, a világháló útján kontrol nélküli, ellenőrizetlen hozzáférés kábító hatású, tudatmódosító szerekhez, továbbá a családtagok nyugtató hatású gyógyszereihez, melyet gyakran alkohollal együtt fogyasztanak tovább nehezítve az alapvető probléma kezelését.

A védelembe vétel során kisebb mértékű személyhez kötődő eredmények mutathatók fel. Az ezen körbe került gyermekek jellemzően a rossz szociális körülmények között élő családoknál maradnak, a befolyásoló körülmények általában változatlanok.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok

- A meglévő szociális és gyermekvédelmi-, továbbá a kulturális-, sport-, szabadidős szolgáltatások fenntartása, fejlesztése.
- A szabadidős programok megvalósítására irányuló kezdeményezések önkormányzati támogatása.
- A civil szervezetek, a települési nemzetiségi önkormányzatok kezdeményezéseinek támogatása.
- A helyi szakemberek továbbképzésének biztosítása.

- A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése az oktatási-nevelési intézmények, a gyermekvédelmi szolgáltatások, az egészségügyi szolgáltatók és a rendőrség munkatársainak közreműködésével.
- A családsegítők munkájának támogatása az adományok fogadása és a rászorulóknak felé történő közvetítés megszervezéséhez.
- Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés megszervezése, biztosítása.
- A bűnmegelőzést elősegítő helyi rendelkezések, szabályok, koncepciók felülvizsgálata.
- A településen szervezett Polgárőrség működésének támogatása.
- A közfoglalkoztatás megszervezése.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2015. április 8.